

ПАМ'ЯТІ Г.В. НОВІКОВОЇ

8 квітня 2017 р. на 103-му році пішла з життя доктор сільськогосподарських наук, професор Ганна Василівна Новікова, яка присвятила науці понад 70 років свого життя.

Народилася Ганна Василівна 15 лютого 1915 р. в селищі Підгірній Георгіївського р-ну Ставропольського краю. У 1939 р. закінчила державний університет у Ростові-на-Дону і вступила до аспірантури при кафедрі ґрунтознавства. Наукову роботу розпочала на ґрунтовій дослідній станції Польовій Ростовського університету (1945–1949 рр.). У 1948 р. захистила кандидатську дисертацію і здобула науковий ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук. У 1949–1956 рр. працювала в Кримському філіалі АН СРСР спочатку на посаді молодшого, а потім старшого наукового співробітника.

З 1956 р. і майже до останніх днів свого життя Ганна Василівна пропрацювала в Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства (нині Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»), у 1960–1984 рр. була завідувачем лабораторії меліорації ґрунтів. У 1973 р. Г.В. Новікова захистила докторську дисертацію на тему «Ґрунтово-меліоративні умови, їх зміна під впливом зрошення і прогноз вторинного засолення ґрунтів півдня України».

Наукові інтереси Г.В. Новікової були пов'язані з дослідженням проблем меліоративного ґрунтознавства та зрошувальних меліорацій, еволюції ґрунтів, геохімічних закономірностей соле-

і содовиявлення та підлучення в ґрунтах півдня України, прогнозування розвитку вторинного засолення, установаження особливостей генезису солонцевих ґрунтів України, діагностики ступеня солонцюватості, з розробкою класифікації солонцевих ґрунтів та їх картографуванням, установаженням ефективності меліоративної плантажної оранки для меліорації солонцевих ґрунтів півдня України (за її активної безпосередньої участі цей меліоративний захід було впроваджено на площі понад 200 тис. га).

Праці Г.В. Новікової характеризуються широтою теоретичних узагальнень, ґрунтуються на великому, статистично обробленому експериментальному матеріалі, відзначаються актуальністю, новизною, оригінальністю в постановці і розв'язанні завдань, достовірністю, баченням перспективи, затребуваністю практикою. Вона опублікувала близько 180-ти друкованих праць, 5 монографій, зокрема монографії з історії ґрунтово-меліоративних досліджень засолених і солонцюватих

ґрунтів України.

За успіхи в науковій роботі і впровадження наукових досягнень у практику Г.В. Новікова неодноразово була нагороджена медалями — золотою та 4-ма бронзовими медалями ВДНГ СРСР, «За успіхи в народному господарстві СРСР», «За трудову доблесть», «За довголітню сумлінну працю», «За доблесну працю», «Захиснику Вітчизни», їй довічно було призначено Державну стипендію видатного діяча науки України.

Г.В. Новікова створила школу ґрунтознавців-меліораторів, підготувала 7 кандидатів та 2 доктори сільськогосподарських наук. Брала активну участь у роботі з'їздів Всесоюзного і Українського товариств ґрунтознавців, науково-технічних нарад зі зрошувальних меліорацій, меліорації солонцевих ґрунтів, у міжнародному симпозиумі з проблем содового засолення. Її запрошували для читання лекцій на міжнародні курси з меліорації. Вона була членом експертної ради Вищої атестаційної комісії, брала участь у роботі вчених рад із захисту дисертацій у споріднених інститутах, займалася депутатською діяльністю.

Ганна Василівна Новікова назавжди залишиться в пам'яті та серцях колег, учнів, послідовників.

Колектив Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» Українське Товариство ґрунтознавців та агрохіміків